

דף עזר ללימוד הדבר-מלכות • פרשת תצא

עבודת ה' באוירת ימות המשיח

כי תצא. מקור הנשמה. הפסוק כי תצא למלחמה מורה על יציאת הנשמה ממקומה בעליונים, אל העולם והגוף הגשמי ומלחמת היצר. השאלה היא מהיכן בדיוק הנשמה יוצאת.

בדרך כלל מבואר בחסידות שהנשמה מקורה בעולם האצילות. אדמו"ר הזקן בלקוטי תורה (פ'ראה) מבאר שבכל נשמה ישנו שם הוי', הרומז לעשרת הספירות שבעולם האצילות (יו"ד חכמה, ה' בינה, ו' ששת המדות, ה' אחרונה מלכות) משם נשתלשלו עשר כחותיה של הנשמה. ואם כן "כי תצא למלחמה" רומז על יציאת הנשמה מעולם האצילות. וכך אכן מבואר בתחילת שיחתנו (ס"ב).

אך בשיחתנו מאריך לבאר שמקורה האמיתי של הנשמה הוא בעצמותו ית', ושם הוי' שבכל נשמה יש בו "לא רק הוי' שבנאצלים (עולם האצילות עליו מדבר אדמו"ר הזקן), אלא גם הוי' שבמאציל. . ועד לעצמותו יתברך". ואם כן ה"כי תצא למלחמה" רומז על יציאת הנשמה ממקומה האמיתי, בעצמותו יתברך. כמבואר בהמשך השיחה (ס"ו).

מבנה השיחה:

חלק ראשון. תמיהות בפרשה ותשובה בקצרה.

השיחה נפתחת בשאלה, כיצד מתאים החיבור של הפרשות תצא ותבוא בשבת אחת, כאשר תכנס הפוך.

מאריך לבאר את הניגודים שבין ב' הפרשות (ס"א-ב). עד שמגיע לעיקר השאלה, כאשר מציג את ב' הפרשות כעבודה בזמן הגלות (כמרומוז בפ' תצא) מול השכר בזמן הגאולה (כמרומוז בפ' תבוא). וכיצד מתאחדים שניהם בשבת אחת (ס"ג).

והתשובה: אכן, שני הפרשות משלימות ומבארות זו את זו. העבודה בעולם בזמן הגלות (אודותיה מדובר בפרשת תצא), צריכה להיעשות באופן המתאים לתקופה של קבלת השכר בגאולה השלימה (אודותיה מדובר בפרשת תבוא) (ס"ד).

[כאן הדברים נאמרו כקביעה. ובכדי להבין היטב את משמעותם, יקדים כעת ביאור כללי בסוגיה זו של עבודת בני ישראל בעולם (סעיפים ה-י), שבסיומו תובן היטב קביעה זו].

תמצית השיחה:

שיחתנו מהווה חלק מהמשך שיחות העוסקות כולם באותו נושא:

תורת החסידות מרבה ללמד אודות המציאות הפנימית של כל יהודי, נשמתו האלקית שכל רצונה הוא להדבק בהקב"ה.

בשיחה זו נותן מבט עמוק יותר, העמוק ביותר, למהותו של היהודי. "מציאות אחת עם מהותו ועצמותו ית', ישראל וקוב"ה כולא חד" (ס"ו בשיחה). וְאֵכֶן, בעתיד הקרוב, בגאולה האמיתית, יהיה "ניכר בישראל מציאותם האמיתית קודם שירדו למטה שהם חד עם עצמותו ית'" (ס"י בשיחה).

בשיחה זו דורש מאתנו אדמו"ר מלך המשיח שליט"א שעלינו להתרומם ולהיות מודעים לנקודה אמיתית זו שנמצאת בנו, "שעל ידי זה נקל יותר להשלים כוונת הבריאה ע"י מעשינו ועבודתינו לעשות לו ית' דירה בתחתונים".

סביב נקודה זו סובבים והולכים כמה וכמה שיחות מאותה תקופה, ונביא כאן מספר ציטוטים בולטים:

"התכלית דקיום כל התורה ומצוות – שאצל יהודי. . יורגש בגלוי שהוא "ביכורים" – בהיותו דבר אחד עם הקב"ה" (ש"פ תבוא תנש"א). "המעלה העיקרית דגאולה האמיתית והשלימה. . שלעתיד לבוא יראו בפועל ובגלוי את מציאותם האמיתית של ישראל, עצם הנשמה שהיא חד עם עצמותו ומהותו ית'" (ש"פ תולדות תשנ"ב). "תחילת העבודה היא לידע שהוא חד ממש עם עצמותו ומהותו" (ר"ד מש"פ ויקהל תשנ"ב).

וכנראה כל זה מהווה חלק עיקרי בעבודה של "לחיות עם הזמן דימות המשיח. . הנהגה מתאימה לזמן מיוחד זה" (ש"פ בלק תנש"א), "מעין ובדוגמת חיי והנהגת בני ישראל בימות המשיח ממש" (שמח"ת תשנ"ב). להעמיד את עצמנו כעת במצב מעין דלעתיד לבוא.

בכדי להבין זאת מקדים (בס"ה) שני שאלות כלליות על מושג העבודה:

חודש אלול באופן כללי מתקשר אף הוא לחיבור העבודה והשכר ולגאולה השלימה. והדגשה מיוחדת בחודש אלול בשנה זו תנש"א, בה מסתיימת העבודה כל זמן משך הגלות, ותיכף מקבלים את השכר של ימות המשיח מיד ממש (סי"ב).

א. כיצד עבודת האדם מוגדרת ברש"י בפרשתנו כ'מלחמת הרשות', הרי זו חובתו של כל יהודי לשמש את קונו. ב. ואם זו אכן מלחמת חובה, מדוע מגיע על כך שכר?

בהמשך הגאולה מתקשרת באופן פרטי לתאריך י"ד אלול בו חלה שבת פרשת תצא (סי"ג), ולתאריכים י"ג וי"א אלול (נישואי אדמו"ר הרי"צ והרש"ב), וט"ו אלול (התייסדות ישיבת תומכי תמימים) (סי"ד).

והמענה על כך (בס"ו) שמקומה האמיתי של הנשמה היא היותה דבר אחד עם עצמות ומהות, וכל בריאת העולם לצורך העבודה בו היתה בבחירתנו ורשותנו, ולכן זוהי אכן מלחמת רשות שמגיע תמורתה שכר הוגן.

* * *

הקדמה ב. מטרת העבודה – גילוי עצמות ומהות בעולם.

אות טו. המעשה הוא העיקר. יהי רצון.

כעת ממשיך ומבאר מהו בעצם השכר אותו מקבלים על העבודה:

מושגים

גם כשהנשמה יורדת למטה לעולם הגשמי, ניכר בה מוצאה האמיתי בעצמותו ית', ולכן יש לה הכח לעשות את העולם כולו משכן ודירה לעצמותו ית' (ס"ז) [כמרומו כל זה גם בפרשת תבוא (ס"ח)].

מקוה ישראל (ס"א). מקוה מלשון 'מקור התקוה'. הקב"ה נקרא 'מקוה ישראל' – מקור התקוה של עם ישראל.

וזוהו השכר אותו מקבלים על העבודה, גילוי עצמותו ית' לעתיד לבוא, דירה בתחתונים (תחילת ס"ט).

השלמות לגליון קודם (פ' שופטים)

מסקנה: השכר ישנו כבר כעת.

בעל בחירה. בס"א אומר, "זכינו שהקב"ה בחר ומינה בעל בחירה שמצד עצמו הוא שלא בערך נעלה מאנשי הדור שיהיה השופטייך ויועצייך".

מכך מובן (המשך ס"ט) כיצד עם כל קיום מצוה מגיע מיד שכר, גילוי אור א"ס המתבטא בגאולה פרטית, ובכל רגע יכול גם להיות הגילוי האמיתי של הגאולה השלימה.

ולכאורה הלשון 'בעל בחירה' אינו מובן, כיצד הוא מתקשר לענינו.

ומכך מובן בעומק יותר (וכאן חוזר למבואר בקצרה בס"ד) שעוד לפני קבלת השכר על העבודה, גם העבודה עצמה יכולה להיות באופן של שכר. כאשר תוך כדי עבודה אנו חדורים בהרגשה שתשרור לעתיד, שהכל זהו עצמות ומהות (ס"ו).

הביאור בזה יובן לכאורה על פי העיון בשיחה הבלתי-מוגהת, שם הלשון (בערך) "זכינו שהקב"ה בחר ומינה אחד שמצד עצמו שלא בערך נעלה מאתנו, והוא בבחירתו החופשית בחר להיות השופטייך ויועצייך".

כעת גם יובן היטב משמעותו של צימוד הפרשיות תצא-תבוא. עבודת המלחמה בזמן הזה (תצא) צריכה להיות מתוך מנוחה והתיישבות (תבוא), מעין לעתיד לבוא (סי"א).

* * *

